

D. Rizs

ÉSZMADÁR

Előszó

Gyerekkorom meghatározó traumája volt, hogy a posztagalambász-sport minden apró momentumát közvetlen közletről kellett megtapasztalnom, sőt – szigorú atyai parancsra – abban gyerekként részt kellett vennem. Na, nem mint „sportoló”, hanem csak afféle fegyverhordozóként, aki jó apród módjára, több más, szintén szerencsétlen „galambász-gyerekhez” hasonlóan arra volt kárhoytatva, hogy az apróbb-csepróbb (valljuk be őszintén és nevezzük nevén: a legalantasabb) feladatokat levegye ura és parancsolója – értsd galambász-ajpa – válláról.

Tudvalévó, hogy a galambászsport nem arról szól, hogy a galambász – mint sportoló – bárminemű sportteljesítményt nyújtana. A galambászok a galambjaikat versenyeztetik, azokat vitetik el sok száz kilométerre, hogy „sportból” hazarepüljenek, lehetőleg minél gyorsabban, megelőzve a többi „sportoló” ugyancsak szerencsétlen, hasonszörű galambjait, ráadásul étlen-szomjan, gyűrűket cipelve a lábukon.

Ismereteim kizárólag a gyermekéveimre korlátozódnak, sem az azt megelőző, sem pedig az azt követő időszakról semmiféle információm nincs. Ebből követ-

kezően biztos vagyok benne, hogy mindaz, amit anno megtapasztaltam, mára már régen nem úgy van, gyökeresen megváltozott minden, teljesen másképp működik az egész, maguk a mai euro-komform galambászok pedig már nyomokban sem emlékeztetnek a 30-40 évvel ezelőtti „sporttársaikra”.

Megdöbrentő, hogy a postagalambászok (akiket a „mezei” hobbi galambásztól mindenképpen meg kell különböztetnünk, és még véletlenül sem lehet őket egy lapon sem említeni velük) sportjukat mennyire szabályozottan és szervezeten űzték.

Országos hálózatban működtek, melynek gerincét a helyi egyesületek adták, amik kerületekbe tömörültek. A kerületeket végül az országos hatáskörű Magyar Postagalambsport Szövetség fogta össze, ők állták a piramis csúcán. A versenyek lebonyolítása a végletekig precíz, részletekbe menően aprólékos Országos Versenyszabályzat alapján történt. A 80-as évek első felében országosan körülbelül 200-230! helyi egyesület működött, amelyeket 14 kerület fogott össze. Nagyobb kerületek röpcsoportokra oszlottak.

Ha átlagosan egyesületenként csak 15 taggal számolunk, ez azt jelenti, hogy – figyelembe véve a 80-as évekbeli 2 gyermekes családmoddelt – nagyságrendileg hatezer-hatszáz sorstársam van, akik hozzám hasonlóan életre szóló élményekkel gazdagodtak apjuk kellőképpen el nem ítéhető szabadidős elfoglaltságából adódóan. Ekkora csoport már a facebook-on is egy jelentős tényező lehet, legalábbi magyar viszonylatban. És azért az apjuk, mert a női galambász – pláne, aki szólóban,

L.

Arról a családi – egyébként is igen szűkszavú – legendárium hallgat, hogy az én apám hogyan lett galambász, arra nézve azonban, hogy hogyan maradt az az apróbb-nagyobb nehézségek ellenére is, már vannak részleges információim.

Magával a galambászkodással még ifjúkorában fertőződött meg, anyám már galambászként, a Z-27. számú Postagalambsport Szövetségi Tagegyesület tagjaként találkozott vele. Persze a szerelem, mint mindenkit, őt is vakká tette, így kezdetben nem törődött apám szenvedélyével. Gondolom, volt idő – ha csak egészen rövid is –, amikor apámnak is fontosabb volt anyám, mint a galambok.

Szüleim a közös együttélést az apai nagyszülőkkel közösen kezdték. Ide születtem én is, mint első gyerek. Nagyszüleim a ház egyik felében éltek, mi a másikban. Mint minden kényszer szülte kapcsolat, természetesen ez sem volt mentes a feszültségektől. A teljesen megszokott generációs ellentétten felül nehezítette a helyzetet az, hogy nagyanyám finoman szólva nem volt valami egyszerű természetű. Tipikusan a kákán is csomót

kereső fajta volt, aki ráadásul született matriarchaként semmiféle ellentmondást nem tűrt meg.

Anyám élete hamar pokollá vált mellette. Minden csak úgy volt jó, ahogy nagyanyám csinálta, ezért anyámnak a leghétköznapiabb dolgokat is újra kellett tanulni, és nagyanyám kedve szerint csinálni. Ez még nem lett volna baj, ha nagyanyám nincs meggyőződve arról, hogy a gyerekneveléshez is kizárólag ő ért. Anyám ebbe az egy dologba viszont nem engedett beleszólni. Az, hogy engem hogy nevel, kizárólag rá tartozik – mondta, és naponta összeveszett nagyanyámmal. A leggyakrabban felmerülő vitaforrás a táplálkozásom mikéntje volt. Egyszázból gyerek voltam, bármit és bármennyit is ettem, nem ragadt rám egy deka sem.

– Házitej kell a gyerekeknek! – döntötte el nagyanyám, és azonnal intézkedett is.

A szomszéd utcában lakott egy család, akiknek volt tehenük, tőlük hoztunk onnantól kezdve minden este friss tehéntejet. Nagyanyám kézen kapott, és minden áldott este közösen masíroztunk el az aznapi adagért. Az istálló és a tehenek szaga egyáltalán nem sarkallt arra, hogy rávessem magam a tehéntejre, főleg, miután felforralást követően beleszagoltam a bögrébe. A gyomrom is felfordult, és semmi pénzért nem akartam a tejet meginni. Anyám dialdalmasan mosolygott a konyhaajtóban, látva nagyanyám kudarcát, de bölcsen hallgatott. Nagyanyám előbb szép szóval, majd emeltebb hangon próbálta belémtukmálni a tejet, de én megmakacsoltam magam. Végül közölte, hogy addig nem mehetek ki a